

יכול, צריך		
להיות יכול, י.כ.ל, גיזרה מיוחדת	להיות צריך צ.ר.כ	להצטרך – התפעל צ.ר.כ
<u>עבר (או: יכול+להיות בעבר)</u> יכולתי (יכלתי) יכולת (יכלת) יכולת (יכולת) יכול (יכל) יכלה יכולנו (יכלנו) יכולתם (יכלתם) יכולתן (יכלתן) יכלו	<u>עבר : צריך+להיות בעבר</u> הייתי צריך	<u>עבר</u> הצטרכתי הצטרכת הצטרכת הצטרך הצטרכה הצטרכנו הצטרכתם הצטרכתן הצטרכו
<u>הווה</u> יכול יכולה יכולים יכולות	<u>הווה</u> צריך צריכה צריכים צריכות	<u>הווה</u> מצטרך מצטרכת מצטרכים מצטרכות
<u>עתיד (או: יכול+להיות בעתיד)</u> אוכל תוכל תוכלי יוכל תוכל נוכל תוכלו יוכלו	<u>עתיד: צריך+להיות בעתיד</u> אֶהְיֶה צָרִיךְ ...	<u>עתיד</u> אצטרך תצטרך תצטרכי יצטרך תצטרך נצטרך תצטרכו יצטרכו
<u>ציווי (או: יכול+להיות בציווי)</u> הֵיָה יכול...	<u>ציווי: צריך+להיות בציווי</u> הֵיָה צָרִיךְ...	<u>ציווי</u> הצטרך הצטרכי הצטרכו

השורש ע.ר.כ

To set, to arrange, to edit, to value, to evaluate, to conduct

פעל - לערוך, **פעול** – ערוך, **נפעל** - להיערך, **הפעיל** - להעריך, **הופעל** - להיות מוערך (**מעריך**)

פעל - לערוך שולחן, לערוך ספר/מאמר, לערוך מסיבה, לערוך אירוע,

נפעל - להיערך לקראת משהו (ישראל נערכה לקראת החורף) To be prepared for something

הפעיל – להעריך מחיר, להעריך התנהגות, להעריך מישהו או משהו To evaluate something, estimate

שמות עצם:

עורך	value	עורך - editor
הערכה	evaluation	עריכה editing
ערכי	of value	היערכות (הערכות) deployment, preparation
ערכה	a set, a kit	מערכה act in a play, a battle, set (in tennis)
תערוכה	an exhibit	מערך formation, alignment
		מערכת editorial board, system

מערכת שעות, עריכת דין, עורך דין, מערך הצוללות של חיל הים, שולחן ערוך של רבי יוסף קארו, מה הערך של הספר הזה? המורה נתן לו הערכה טובה, הוא אדם ערכי, חילקו לנו ערכות מגן, יש תערוכה של פיקאסו בניו יורק

ביטויים

בעל ערך, חסר ערך, דברי ערך, נגירות ערך, ערך מוסף

9. אתמול הם (א.ר.ח, פיעל) _____ הרבה אורחים. אורחים אוהבים (התפעל) _____ אצלם כי ה(פיעל) _____ שלהם מאוד נעים.
10. יש לך (ב.ט.ח, פיעל) _____ חיים, אבל אנחנו (הפעיל) _____ לך חיים ארוכים.
11. האם הם (פ.ע.ל, הפעיל) _____ את המכונה הזאת בעבר? האם הם _____ אותה בעתיד?
12. הנהג (מ.ה.ר, פיעל) _____ אתמול מאוד, ולכן הוא (ב.צ.ע, פיעל) _____ שטויות.
13. קיבלתי אתמול (ד.ו.ח, פיעל) _____ על מצב הכסף. מחר _____ לך את הפרטים (details).
14. זאת מצווה (ש.מ.ח, פיעל) _____ את החתן והכלה. (מ.ש.כ, הפעיל, אתם) _____!!!!
15. אל (את, נ.ת.ק, פיעל) _____ את הטלפון!!!! אני עדיין לא (ס.י.מ, פיעל) _____!
16. הוא (ש.כ.ר, הפעיל) _____ לו את הבית לפני שנה, אבל הוא לא _____ אותו בשנה הבאה.
17. אנחנו (א.ח.ל, פיעל) _____ להם מזל טוב אתמול, וגם כתבנו עוד (רבים) _____ בכרטיס הברכה (congratulation's) (card).
18. ה (ב.צ.ע, פיעל) _____ של הקונצרט היה רע. ה _____ לא ניגנו טוב.
19. חוקרים אומרים שה (א.ז.ג, הפעיל) _____ למוזיקה עוזרת לילדים. הילדים שלנו _____ למוזיקה כל יום.
20. ה(נ.צ.ח, פיעל, רבים) _____ במשחק (מ.ש.כ, הפעיל, עתיד) _____ לשחק נגד הקבוצה הבאה.
21. אמא, (נ.ת.ג, פעל) _____ לי אוכל!!!! לא (א.כ.ל, אני, פעל) _____ שום דבר מהבוקר.
22. רינה, אל (א.כ.ל, פעל) _____ צי'פס!!! זה משמין. _____ רק ירקות!!!!
23. אם (אני, א.כ.ל, פעל) _____ צי'פס – (ה.י.ה, פעל, עתיד) _____ שמנה.
24. אם הוא (צ.ר.כ, עתיד) _____ ספר חדש – הוא (י.כ.ל, פעל, עתיד) _____ לקנות אותו בחנות.
25. אנחנו (נ.ת.ג, פעל) _____ לכם מתנה אתמול. מי עוד _____ לכם מתנה?

Links to interactive exercises

Homework Exercises

Week13:

sites.harvard.edu/~atgproject/textbook/scripts/widget.html?type=question&quiz=test/xml/Lesson12.xml

תרגיל – השורש ע.ר.כ

בבקשה לכתוב את הצורה הנכונה של הפועל במשפט:

1. הם (פעל) _____ מחר את השולחן לכבוד האורח.
2. (פעל) _____ הספר הזה עשה עבודה טובה.
3. יש לי _____ שעות, ושם כתוב מה אני לומד בכל שעה.
4. (פעל) _____ הדין דיברה בבית המשפט.
5. אנחנו אוהבים לאכול ליד שולחן (בינוני פעול) _____.
6. בסוף כל סמסטר כותבים הסטודנטים (הפעיל) _____ למורה.
7. הצבא (prepares נפעל) _____ למלחמה.
8. יש _____ חדשה במוזיאון המטרופוליטן בניו יורק.
9. מה ה (value) _____ של הציור הזה? – אני (הפעיל) _____ אותו במאה אלף דולר.
10. ה(הפעיל, רבים) _____ של הסטודנטים כתובות ב-Q.

אבי היקר

חנוך לוין 1969

grave קבר

alone, childless ערירי

to hide, to bury לטמון

earth, dirt, soil עפר

proud גאה

straighten up לזקוף

to be silent להחריש

left lying מוטל

victim, sacrifice קורבן

אבי היקר, כשתעמוד על קברי
זקן ועייף ומאוד ערירי
ותראה איד טומנים את גופי בעפר
ואתה עומד מעלי, אבי

אל תעמוד אז גאה כל כך
ואל תזקוף את ראשך, אבי
נשארנו עכשיו בשר מול בשר
וזהו הזמן לבכות, אבי

אז תן לעיניך לבכות על עיני
ואל תחריש למען כבודי
דבר מה שקה חשוב מכבוד
מוטל עכשיו לרגליך, אבי

ואל תאמר שהקרבת קורבן
כי מי שהקריב הייתי אני
ואל תדבר מילים גבוהות
כי אני כבר מאוד נמוך, אבי

אבי היקר, כשתעמוד על קברי
זקן ועייף ומאוד ערירי
ותראה איד טומנים את גופי בעפר
בקש אז ממני סליחה, אבי

העט של בנצי

מלים: חנוך לוין לחן: מאור כהן

ביום ההולדת של בנצי
 בנצי קיבל עט
 כל היום קישקש לו בנצי בעט
 ובלילה מת
 ישב לו אבא של בנצי
 וכתב מכתבים בעט
 מה כתב אבא של בנצי בעט ?
 " בנצי מת "

קרום

חנוך לוין, 1975

תמונה 1

שדה-תעופה. לפנות ערב.

האם: הודיעו שהמטוס נחת. בעוד רגע אראה את בני. הנה הוא בא.

[נכנס קרום עם מזוודה, מחבק את האם.]

קרום: לא הצלחתי בחוץ-לארץ, אמא. לא הירווחתי כסף ולא נעשיתי מאושר. לא ביליתי, לא התקדמתי, לא התחתנתי, לא התארסתי ולא הכרתי אף אחד. לא קניתי כלום, לא הבאתי כלום. במזוודה שלי יש לבנים משומשים וכלי רחצה. זהו, אמרתי לך הכל, ואני רוצה שתעזבי אותי במנוחה.

האם: [מסתכלת על המזוודה.]

בטח מכין לי איזו הפתעה.

קרום: לא.**האם:** בטח איזו הפתעה לאמא.**קרום:** לא! לא!**האם:** מה אתה צועק?! מישהו רוצה ממך משהו?! באת ארצה כדי לריב?!

[בוכה.]

קרום: כבר מרגיזים אותי. יש לך מזל גדול שלא נעים לי לצעוק בשדה-תעופה.

להרוויח - to earn

לבנים - underwear

לעזוב - to leave, to let go

הפתעה - surprise

לריב - to argue, to quarrel

לא יכול לסבול - can't take it

לתלות תקוות - to pin one's hopes on, to have faith in

זבוב - fly

יתום - orphan

מרוגז, mad - angry

תוצרת הארץ - product of Israel

תמונה 10

בית קרום. בוקר. קרום יושב ואוכל. מולו יושבת האם.

קרום: אני לא יכול לסבול שמסתכלים עלי בזמן שאני אוכל ותולים בי תקוות.

האם: מי מקווה?! מי בכלל רוצה ממך משהו?!

קרום: יושבת ומסתכלת ותולה בי תקוות יומם ולילה!

האם: מה הוא רוצה מהחיים שלי?! אני ישבתי והסתכלתי על זבוב! אסור לי להסתכל בבית שלי על זבוב?!

קרום: הזבוב הולך לאכול במסעדה.

האם: לך, לך למסעדה! ארוחה שאתה מתחיל בתור בן, אתה תגמור בתור יתום!

[קרום יוצא. נכנסת פליציה.]

פליציה: שלום, גברת קרום. ראיתי את קרום יוצא, הוא נראה לי מרוגז.

האם: נרגש. הוא נרגש בגלל שהוא חזר אתמול מחוץ-לארץ.

פליציה: שיהיה כמו שאת אומרת.

[מסתכלת סביבה.]

הוא לא הביא לך משהו?

האם: יש לי הכל.

פליציה: איזו טלוויזיה קטנה?

האם: יש לי טלוויזיה.

פליציה: תוצרת הארץ.

leather עור
 wallet, purse ארנק
 scarf מטפחת
 Oh well, So what, - מילא
 Such is life

to save לחסוך
 salary משכורת

to argue, to debate להתווכח
 לקראת משהו toward
 something or someone
 especially בייחוד

disappointed מאוכזבת
 talent כשרון
 forever לנצח

there is reason – יש טעם

האם: בשלי רואים טוב מאוד.

פליציה: איזה מעיל עור? ארנק? מטפחת?

[מסתכלת סביב. מרחיחה].

מילא.

האם: מאדאם פליציה, בני חזר מחוץ-לארץ בריא ושלם, וזה מה שחשוב. הוא בריא, הוא עובד ומרוויח לקיום שלו, מה עוד אני יכולה לבקש? הנה, אפילו הצליח לחסוך קצת מהמשכורת שלו ולצאת לטיול באירופה.

פליציה: גברת קרום, אנחנו לא מתווכחות עכשיו על אירופה. נכון שהוא נסע. למרות שכולם נוסעים היום. מה זה לנסוע? מטוס לוקח ומטוס מחזיר. אבל לא חשוב, הוא נסע. אלא מה, השאלה היא אחרת, השאלה היא, האם אדם נוסע לקראת משהו? האם הוא בכלל מתקדם למשהו, האם הוא בונה משהו? ובייחוד, האם הוא עומד לפני שמחות?

האם: הביטי, גברת פליציה, אני לא יכולה בשום אופן לומר שאני מאוכזבת מבני. כשרונות יש לו, את זה תמיד אמרו.

פליציה: כמובן, אין צורך לקפוץ מייד לאכזבה. תמיד אפשר להמשיך לחכות ולקוות. אם כי השאלה היא, עד מתי? אדם לא נשאר לנצח בן ארבעים.

האם: בני בן שלושים ושמונה.

פליציה: שיהיה כמו שאת אומרת.

האם: ולקוות יש עוד, תודה לאל, כוח.

פליציה: כמובן שיש כוח, גברת קרום, השאלה היא רק אם יש גם טעם.

האם: כל זמן שהוא בריא ומרגיש טוב...

to take advantage of – לנצל
 to justify – להצדיק
 טענה - complaint, objection ;
 claim, argument
 מרוצה - happy, satisfied
 לחלוטין - absolutely

 עקשנית - stubborn

 התקפה - attack
 להדוף - to push, to shove, to
 thrust ; to hold back
 אלמנות - widowhood
 מחסור - shortage, lack
 שכר דירה - rent money
 עירייה - municipality

פליציה: "בריא ומרגיש טוב!" מה זה, גברת קרום, כולם בריאים, השאלה היא רק מה עושים עם הבריאיות. האם אדם יודע לנצל את הזמן שהוא בריא? האם יש לו משהו ביד כדי להצדיק את בריאותו? ושנית, מי זה יכול להגיד על עצמו "אני בריא"? הלוא המחלה צוחקת. pardon. אין לי טענות, כל אחד והחיים שלו. אחד נעשה דוקטור ואחד נעשה דקוראטור. העיקר שאת מרוצה.

האם: גברת פליציה, אני מרוצה לחלוטין מבני.

פליציה: את אשה עקשנית, גברת קרום. מילא. שיהיה כמו שאת אומרת. את מרוצה מבנך, בנך מרוצה ממך, ולי נשאר רק לקנא בכם.

[פאזזה]

שום דבר? איזו גבינה צרפתית? שוקולד שוויצרי? נו, מילא. עכשיו עשיתי לי תיאבון. אני הולכת להכין צהריים. שלום.

האם: שלום.

[פליציה יוצאת. לעצמה:]

עוד התקפה הדפנו. כל החיים רק להדוף התקפות. התקיפה אותך האלמנות מלפנים? – כבר מתקיף המחסור מאחור. הדפת התקפה של שכר-דירה? – מתקיפים מצד העירייה. הדפת את העירייה? – פליציה מחכה לך. הדפת את כולם? – לכי למיטה להדוף לילה ארוך וריק.

שחמט – חנוך לוין

לחן: אלכס קגן

יִלְדֵי שְׂבַחֲיָקִי עֲכָשׂוּ הוּא בְּעֶנְן
חֲזִיל שְׁחֹר מִכָּה חֲזִיל לָבוֹ
אָבִי בְּחוּם לִיבֹ
עֲכָשׂוּ לִיבֹ בְּקוֹר
חֲזִיל לָבוֹ מִכָּה חֲזִיל שְׁחֹר
בְּכִי בַּחֲדָרִים וּבִגְנִים שְׁתִּיקָה
הַמָּלֶךְ מִשְׁחָק עִם הַמַּלְכָּה

Table, board – לוח
Empty – ריק

לֵאן הַלֶּךְ יִלְדֵי
יִלְדֵי הַטּוֹב לֵאן
נָפְלוּ חֲזִל שְׁחֹר וְגַם לָבוֹ
לֹא יִחְזוֹר אָבִי
אָבִי לֹא יִחְזוֹר
וְאִין חֲזִיל לָבוֹ וְאִין שְׁחֹר
בְּכִי בַּחֲדָרִים וּבִגְנִים שְׁתִּיקָה
עַל לֹחַ רִיק רַק מָלֶךְ וּמַלְכָּה

שחמט – Chess

To beat, to hit – מכה,
לחכות
To return – לחזור

Silence – שתיקה
King – מלך
queen – מלכה

For ever – לעולמים

לֵאן הַלֶּךְ יִלְדֵי
יִלְדֵי הַטּוֹב לֵאן
חֲזִיל שְׁחֹר מִכָּה חֲזִיל לָבוֹ
לֹא יִחְזוֹר אָבִי
אָבִי לֹא יִחְזוֹר
חֲזִיל לָבוֹ מִכָּה חֲזִיל שְׁחֹר
בְּכִי בַּחֲדָרִים וּבִגְנִים שְׁתִּיקָה
הַמָּלֶךְ מִשְׁחָק עִם הַמַּלְכָּה

יִלְדֵי שׁוֹב לֹא יָקוּם
לְעוֹלָמִים יִישָׁן
חֲזִיל שְׁחֹר מִכָּה חֲזִיל לָבוֹ
אָבִי בַּשְּׁכָה לֹא יִרְאֶה עוֹד אוֹר
חֲזִיל לָבוֹ מִכָּה חֲזִיל שְׁחֹר
בְּכִי בַּחֲדָרִים וּבִגְנִים שְׁתִּיקָה
הַמָּלֶךְ מִשְׁחָק עִם הַמַּלְכָּה

<https://www.youtube.com/watch?v=CbmX1XHj468>

בלדה על אדון כמעט וגברת כבר - חנוך לוין

לחן :יהודית רביץ

אדון כמעט אהב את הגברת כבר,
כמעט אמר לה זאת, אבל הוא לא
אמר,

עכשיו כבר באמת היה קצת מאוחר,
הרבה אתמול, מעט מאוד מחר.

הוגפו כל התריסים בבית אדון
כמעט,
את בית הגברת כבר כיסה אבק לאט,
הלילה כה ארוך והם נחים לבד,
פה נחה גברת כבר ושם אדון כמעט.

מאוחר – Late

הוגפו -

To be shut

תריסים -

Shutters

To cover – לכסות

Dust – אבק

To sail – לשוט

To pass – לחלוף

נוסף – Additional

להצטבר -

To accumulate

משכב - bed

אבד – Was lost

אדון כמעט אהב את הגברת כבר,
הוא כמעט אמר לה, אבל הוא לא אמר,
החורף קר היה, השניץ כבר עבר
על האדון כמעט והגברת כבר.

גברת כבר טיילה עם האדון כמעט,
היא אהבה אותו, וכבר נתנה לו יד,
הלילה חם היה, גרם שט
על הגברת כבר והאדון כמעט.

ועוד אביב חלף, וסתיו נוסף נגמר,
והאדון כמעט ראה בלב נשבר
איך מצטברים כל הרגעים שלא אמר
את דבר אהבתו אל הגברת כבר.

ועוד שנה חלפה, ועוד שנה אחת,
וגברת כבר חשבה על משכבה לבד
איך שכמעט היה ואיך שכבר אבד
אבד לגברת כבר ולאדון כמעט.

<https://www.youtube.com/watch?v=zpE24RDwOkI>

you created - בָּרָאתָ
you gave - נָתַתָּ

flowing - קוֹלַח
thanks to them - בְּזִכְתָּם
exist - קִיִּים

laughter - צְחֹק

corner - פִּינָה

innocence - תְּמִימוּת
honesty - יוֹשֶׁר
disappeared - נֶעְלַם
applause - תְּשׁוּאוֹת

תּוֹדָה / עֲזִי חִיטְמָן

מלים : עֲזִי חִיטְמָן לחן : עֲמִמִּי יוֹנִי

תּוֹדָה עַל כָּל מָה שֶׁבָּרָאתָ
תּוֹדָה עַל מָה שֶׁלִּי נָתַתָּ
עַל אוֹר עֵינָיִים
חֵבֶר אוֹ שְׁנָיִים
עַל מָה שֶׁיֵּשׁ לִי בַּעוֹלָם
עַל שִׁיר קוֹלַח
וְלֵב סוֹלֵחַ
שֶׁבְּזִכְתָּם אֲנִי קִיִּים

תּוֹדָה עַל כָּל מָה שֶׁבָּרָאתָ
תּוֹדָה עַל מָה שֶׁלִּי נָתַתָּ
עַל צְחֹק שֶׁל יָלָד
וְשִׁמִּי הַתְּכַלֵּת
עַל אֲדָמָה וּבֵית חֵם
פִּינָה לְשֹׁבֶת
אִשָּׁה אוֹהֶבֶת
שֶׁבְּזִכְתָּם אֲנִי קִיִּים

תּוֹדָה עַל כָּל מָה שֶׁבָּרָאתָ
תּוֹדָה עַל מָה שֶׁלִּי נָתַתָּ
עַל יוֹם שֶׁל אוֹשֶׁר
תְּמִימוּת וַיּוֹשֶׁר
עַל יוֹם עֲצוּב שֶׁנֶּעְלַם
תְּשׁוּאוֹת אֶלְפִיִּים
וְכַפִּיִּים
שֶׁבְּזִכְתָּם אֲנִי קִיִּים.

<https://www.youtube.com/watch?v=2qPAo9B-nFQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=bao1RglEzM8>

אוצר מילים לרמת הביניים 120a Vocabulary Heb 120a		
שבוע 13		
to give	לתת	פעלים
to eat	לאכול	
to say	לומר	
to bake	לאפות	
to be able to, to be possible	להיות יכול	
to need to, to be necessary	להיות צריך	
to pass	חלף, לחלוף	שיר
to end, to be finished	נגמר, להיגמר	
to lose	להפסיד	
to be changed	להשתנות	
late/ early	מאוחר/מוקדם	
thanks to	בזכות	